

A TENGERPART

POLITIKAI NAPILAP.

IX. évfolyam.

FIUME, vasárnap 1912. október 13.

231. szám

Szerkesztőség és kiadóhivatal (telefonszám 229).
Gradinata del Sasso Bianco 3, Wurzer ház I em.

Nyomda telefonszáma (sürgős esetekben) 400.

Felelős szerkesztő:
MURA JENŐ.

Előfizetési ár:
Egész évre 24 kor. | Negyedévre 6 kor.
Félévre 12 kor. | Egy hónapra 2 kor.
Egyes szám ára helyben 6 fillér.
Hivatalos hirdetések 6 hasábos petit sorja 60 fillér.

A mi hadseregünk.

A Balkánon szerda óta folyik a vér. A fiatal erők százezrei állanak fegyverben és várják a parancsot, hogy mikor öldököljék egymást. A balkáni események egész Európa békéjét veszélylyel fenyegetik, de első sorban van érdekelve Magyarország-Ausztria. Bizonyára vehető, hogy előbb-utóbb a monarchia belé fog szólni a balkáni véres játékba és nincs kizárva, hogy fegyveresen szól bele.

Amióta a hadviselés módja megváltozott és a személyes bátorság helyébe a taktika és az embert ölé gépek munkája lépett, a katonai tudomány másképp kezeli a harcoló embert. Nyílt támadást kerül, kiméli az embert, mint a romboló gép kezelőjét és a különböző fegyvernemek minél tökéletesebb felhasználására törekszik.

Az Ausztriára oly szerencsétlen kimeneteli porosz-osztrák háboru óta a fegyverek tökéletesítése alkotja a hadvezetőség főgondját nálunk is, de a hadseregünket erősen fejlesztő külföldi nagy birodalmakban is. Főleg Németországban és francia földön. Be kell vallanunk, hogy nem tudunk lépést tartani velük és föl is hangzik katonai körökben e miatt a panasz.

Ennek két oka van. Az egyik, hogy bár erőnkön felül költünk a hadseregére, nem tudunk elég pénzt adni olyan hadsereg fejlesztésére, mely ekkora területnek, mint Magyarország és az osztrák birodalom, megfeleljen. Itt is mi húzzunk a rövidebbet. Sokkal szegényebbek vagyunk, mint Ausztria s a ránk

A „Tengerpart” tárcája.

Vallomás.

(Franciából.)

A nő: Miért ez a hallgatás, kedves barátom, mely a szinte szokatlan hévvel megindult beszélgetésünket nem mondom hirtelen, de, merem állítani, erős pszichológiai okkal megszakította? Különben ne válaszoljon. Kérdésem kissé elhírtelenkedett volt a formáján illetőleg, mert én — aki azzal hiszelgek magamnak, hogy ismerem nemesak az eszének, hanem a szívének mechanizmusát is, tulajdonképpen azt akartam kifejezésre juttatni, hogy ezuttal sem eszalkoztam az önre vonatkozó ítélőképességemben.

A férfi: Zavarban vagyok, mert . . .

A nő: Hallgasson, kérem, ne szóljon egy szót sem, mert attól tartok, hogy néhány maliciózus megjegyzéssel saját magát emeli ki abból a rég várt hangulatból, melyben most látom. Egyébiránt rosszul alkalmaztam a hangulat szót; az ön látogatása, melynek csak a jövő héten kellett volna bekövetkezni, a melanchóliával pontozott előadás és a természetes szünet, melybe kénytelenek voltunk beleesni, mivel én szándékosan teljesen önre hagytam a témát. — azt igazolja, hogy egy kis tartós lelki emócióban méltóztatik leledzeni. Szóval nem han-

vetett kvótát is nehezebben viseljük el. Az élet is sokkal nehezebb nálunk, mint odaát. Mezőgazdaságunk nem tudja azt a jövedelmet produkálni, amely az élet drágulása következtében megnövekedett kiadásoknak megfelelően és a középirtok válsága a lefolyt néhány évtized alatt a birtokosok egész sorát juttatta tönkre. Az ipar pedig még nem bírja a versenyt a külfölddel s kereskedelmünk is igen sok téren küzd a kezdet nehézségeivel.

Ez az egyik ok: a szegénység. Magyarország gazdaság ifjlesztése tehát még a hadvezetőségnek is érdeke volna. Mert ha eddig is nehezen bírtuk azt a sok milliót, a jövőendő fokozottabb kívánságait már semmiféle adófurfanggal sem lehet kielégíteni.

A másik és épen nem esekély hiba a hadvezetés berendezésében van. Az a lakajprotekcio, mely az udvar jövedelmező állásait liferálja, a hadvezetőségben is érezhető. A legmagasabb és felelősséggel leginkább megterhelte állásokhoz jóformán csak születési előjogok révén lehet jutni. Aki olyan szerencsés, hogy elég magas rangú családból született és az udvarnál is megvannak összeköttetései, automatikusan halad föl nagy gyorsasággal a katonai ranglétrán. Arra ninesenek tekintettel, hogy hány képzett, szorgalmas embert hagy maga mögött Olyanokat, akik a magasabb állásokat sokkal több joggal érdemelnék meg.

Azonban a demokratikusabb elveknek sürgetése a hadseregünknél ma még hiábavaló. Mohos, régi valóságában él még itt a hagyományos osztrák kormányzati szellem. A gulat, hanem legalább is egy ideig elhúzódo állapot. Eltaláltam!

A férfi: El.

A nő: Tudja, hogy én már régen lesem ezt a pillanatot, mely idehozta önt, hogy nekem valamit möhön elmondjon, valamit amiről eddig a biztonság kölesönözte fölényvel úgy beszélt, mint önnek ismeretlenről?

Tudja, hogy én most elégtételt kapok öntől, hogy ön most igazat ad nekem, hogy ön most halomra dönti minden eddigi okoskodását? Tudja, hogy én, akit feldiszített a „megértő” jelzővel és a kit kitiüntetett a bizalmával, azt az asszonyi öröme érzem, amely csak akkor fakad bennünk, amikor a már-már elveszettnek gondolt váratlanul élénk kerül?

A férfi: Még nem szóltam semmit és ön máris a helyzet urának érzi magát. Nem hiszi, hogy ez egy kicsit korai? Hiszen ön elrothatnám valamennyire ezt az ön jóindulatu örömet, melyre annyira büszke, ha a beszélgetésünknek bensőm által kitűzött tárgyát csak némiképpen meg akarnám változtatni.

A nő: Nem is engedném, hogy kibújjon a kérdéseim elől.

A férfi: Eszem ágában sines a kerteles. Megvallom önnek őszintén, hogy beszélni akarok — talán beszélnem is kell — az ön — hogy is mondjam — ügyemről, mely-

mindent megváltoztatató idő nem tudott rajta semmi mást megváltoztatni, csak az uniformist.

Pedig, amint az idők jele mutatja, a hadsereg nagy válságok elé néz. Félteve örzött és sokszor hirdetett egységét folytonos munkával ássa alá a nemzeti érzés és a szociáldemokrácia. Amaz ennek az erőszakos egységbe foglalt szervezetnek széttagolását követeli. Ez pedig létjogosultságát vonja kétségbe és az egész intézmény megdöntésére törekszik.

Kétségtelen, hogy ezeken felül a magyarosán még külön olyan sérelmei is vannak, amit okos politikával figyelembe kellenne venni. Eltekintve a mi tulajdonképpeni nemzeti sérelmeinktől, sokszor tapasztaljuk hogy Bécsben erősen propagálják a szláv-ság nemzeti érdekeit. Több, mint fele a magyar-osztrák tisztikarnak szlávokból áll.

Nem valószínű, hogy a szláv-ság ezen pártfogolása a hagyományos osztrák birodalmi politika eddigi rendszerének elejtését jelenti. Nem valószínű, hogy például a trónörökös szláv nemzeti politikára fektetné a német elem portálása helyett birodalma jövőjét. Sokkal inkább lehetséges, hogy a nemzeti érzésnek olyatén taktikai felhasználása készül, mint a napoleoni háboruk idején, mikor a nagy esászár hatalmának megtörésére ez alkalmasnak bizonyult, de az elért siker után elnyomták a nemzeti érzést, mert nem illett bele a szent szövetség programjába.

Nem kell sokáig kutatnunk, hogy mi célra történik a szláv-ság nemzeti érzésének a kombinációkban éhes város előbb tudott, mint jó magam és amelyről ebben a pillanatban is többet tud, mint amennyit én tudok.

A nő: A tárgyra, a tárgyra, ha szabad kérem.

A férfi: Első találkozásunk. Öt percre épen csak annyira érdekelt, mint akár-melyik másik színész. En felületes voltam és hetyke, ő tartózkodó és kevés beszédű. Mikor azonban elmúlt az első félóra, azon vettem magam észre, hogy lesem ajkáról a szót, mely egy meleg lelket árult el.

Egy borongós kedélyű poétát fedeztem fel benne, aki gondolkozni és azt hiszem érezni is tud. Kezdtém meglátogatni.

A vizitjeim mindennaposokká váltak és nem tartott sokáig, belém fészkelte magát a gondolat, hogy ő az a szép, az a tiszta, feledhetetlen emlék lehetne, amelyet magammal akarok vinni a vénségemre. Amikor pedig imigyen elmélkedtem, még a kezét sem érinttettem volt meg, annyira nem akartam zavarni az oly bájosan induló novella szövődését. Gyöngéd voltam, mint egy ábrándozó deák, aki nem mer érthetően szólni, nem meri az elhatározást közelebb hozni, mert attól tart, hogy gesztusa elrontja a semmitmondó harmóniát. Ez alatt az idő alatt a szó szoros értelmében tanulmányokat folytattam magamról.

A bennem végbemenő érzésátváltozás

ilyen támogatása. Magyarország az a veszedelmes ellenség, mely a régi osztrák álmod: az egységes birodalmat fenyegeti. A kiegyezés óta a magyarság öntudata évtizedről évtizedre erősödött, kulturája hegemoniáját a magyar birodalomban megszilárdította és ma már e két birodalom minden népe között a leghatalmasabb.

Persze, hogy a józan ész azt mondja, hogy ha itt egy ilyen fejlettségű nemzet van, mely számban és műveltségben ilyen jelentékeny és egyre fejlődik, akkor erre a nemzetre kell a két birodalom berendezésében a legfontosabb szerepet bizni és neki, legalább saját birodalma határai között, meg kell adni a jogokat, amelyek megilletik.

Ezzel a gondolattal nem akarnak megbarátkozni és inkább földidéznek a szláv nemzeti propaganda veszedelmes szellemét, csakhogy megbírják a harcot a magyarságnak egyre nagyobb súlyjal követelt kívánságaival szemben.

Nem a csapatok papirosai kiszámított felvonulásai, nem a fejedelmeknek való pompás színjáték ad jelentőséget a hadseregnek, hanem a népet kielégítő olyan okos politika, amit a hadvezetőség még most sem akar megérteni, holott ennek ellenkezője még kiszámíthatatlan és esetleges végzetes következményeket vonhat maga után.

Ujdonságok.

— **A rappresentanza ülése.** A városi képviselőtestület Vio Ferenc dr. podeszta elnökle mellett tegnap este 6 órakor kezdődőleg zárt ülést tartott. Az ülésen 25 képviselő jelent meg és az elnöki előterjesztések után rögtön áttértek az üresedésben lévő állások betöltésére. Ennek eredményeként megválasztották a következők: helyettes rendőrfőtiszt: Wollner Marcel rendőrtisztviselő; a városi könyvelőség számvevőjévé: Rumen Lajos; pénztári tiszt: Campacci Mária és könyvelőségi tiszt: Codrich Ferenc. Végleges polgári iskolai tanárnők: Brusafarro Celinda és Ratzembergher Mária; végleges elemi tanítóknak: Stefan József és Bruzan Rafael választották meg. A Maylender Mihály-féle iskolai ösztöndíjat Widmár Antal tanulónak ítélték oda. A tárgysorozatnak több apróbb pontja közül említésre méltó, hogy több tanítónak ötödéves korpótlékot szavaztak

minden fázisát tudtam. Szerelmemről nem beszéltem vele. Vártam. Szándékosan és számítás nélkül vártam. A bizonytalanság tudata nem fájt, talán jól esett. Megjött azután az első néma eskő. Én boldog voltam. Sohasem éreztem még azt a mély, azt az őszinte melegséget, amely szinte könnyet fakasztott bennem. Minden vágyam, minden ambicióm, minden érvényesülésem legszentebb dajkáját láttam abban a eskőben. Kiválasztottnak, büszkének, mámorosnak tudtam magamat. Megvettem a kéjes pillantású asszonyokat, akik csak a véretem akarták, a színeskedő leányokat, akik csak jó partinak tartanak és meghatva gondoltam reá, aki szép, aki nagy tehetségű, aki körülrajongott és aki bennem, a neki alig ismerősben csupán az érző embert, a rokon lelket nézte. Azután, mintegy reakcióképen valamiből kifolyólag a férfiaságom, az öntudatom sértve érezte magát. Három napig kerültem és folyton reá gondoltam. Hol egészen a magaménak kívántam őt az erősebb jogán, hol panaszos rezignációval le akartam róla mondani. Gazdagság volt a vágyam, hogy a hozzá méltó millióba helyezhessem őt és hogy nemcsak a szívemmel, hanem a szükséggel dacolva iképes eszemmel is jussom legyem reá. Szomorúan állapítottam meg persze, hogy ezek a gondolataim már messze elhagyják a realitás talaját. A valóságot abban a megállapításban foglaltam össze hogy

meg, 5 tisztviselőt véglegesítettek, számos rendkívüli segélyt, kegydíjat adtak, továbbá több rendkívüli munka díjazását és néhány végkielégítés kérdését intézték el.

— **Reggeli a kormányzónál.** Wickenburg István gróf v. b. t. t. kormányzó és neje, szül. Pücker-Limpurg Zsófia grófnő ma déli 1 órakor reggelit adtak a kormányzói palotában. Hivatalosak voltak: Mikes Zsigmond gróf brassói főispán, borostyánkői Egán Lajos miniszteri tanácsos és neje, Abele Rezső báró közigazgatási bíró, Jekelfalussy Zoltán es. kir. kamarás, kivándorlási főfelügyelő, Verneda Emil miniszteri titkár és Crouy-Chanel László gróf miniszteri segédfogalmazó.

— **Uj állások a rendőrségnél.** A városi tanács pályázatot hirdet a rendőrségnél betöltendő rendőrbiztosi állásra az V. rangosztályban előírt fizetéssel. Ugyancsak a rendőrségnél betöltendő a helyettes rendőrpáncsnoki állásra nyit pályázatot a városi tanács. Az állás a VI. rangfokozatban előírt javadalmazással jár. A pályázati kérvények 1912. október 31-ig nyújthatók be a városi tanáchoz.

— **Az abbaziai hatóság egy magyar intézmény ellen.** Valószínű, hogy az egész magyar sajtót rövidesen bejárja az a felháborító eljárás, amit legújabbán egy jótékony magyar intézménnyel szemben tanúsított az abbaziai hatóság. Egy éve annak, hogy a Magyarországi Könyvnyomdászok Egyesülete elhatározta, hogy Abbaziában egy nagy szabású villát építtet beteg tagjai részére. Ha a világ bármelyik fürdőhelyén akarták volna a nyomdászok a szanatóriumot felépíteni, mindenhol a legnagyobb örömmel fogadták volna őket, mert egy ilyen nagyszabású, impozáns villa nemcsak dísz, de tekintélyes anyagi hasznót is jelent azon a révén, hogy naponta 80—100 személy részére kell a szükséges enniivalókat bevásárolni. Abbaziában azonban megtörténhetett az a hallatlan eljárás, hogy a már három hét óta kész és teljesen berendezett villának nem adják meg a lakhatási engedélyt mert — azt mondják — nem akarják, hogy Abbaziába betegek jöjjenek. Mondani sem kell, hogy ez csak üres kifogás, hogy ezáltal a jótékony intézménynek — azért, mert magyar — ártsanak. Mert hiszen tudvalevő, hogy ilyenkor télen, Abbaziába többnyire ugyanis csak betegek jönnek és ha Abbaziának az nem árt, hogy a betegek nagyobb része a minden övintézkedést nélkülöző pen-

szinésznő ne szeressen szegény legényt. Lelkiismeretlenség ezt megengedni is. Ők gyönyörű üvegházi virágok, megnézhethetjük, megcsókolhatjuk őket és ezzel vége.

A nő: Itt félbe kell szakitanom. Azt mondja, hogy színésznő ne szeressen szegény legényt. Ez remélhetőleg általános megjegyzés, melynek önre tartozó vonatkozása nagyon laza. A férfi ugynevezett mélyebb érzelmi rendszerint a hiúságot választják feltörő pódiumnak. Ön is tetszeleg magának a viszonzásra találó szerelmes szerepében: ezzel sem elégszik meg azonban, hanem hogy a históriába a tout prix szentimentalizmust is vegyithessen, kinevezi magát szegény legénynek. Ime, józan ur, így fest az ön üvegházi virágok...

A férfi: Így szembe állítva, tényleg tuzás mind a két állítás, mert hiszen nekem ma csak arra van jogom, hogy a magam érzelmeit fesselem le.

A nő: Tulajdonképpen mosolyogni kell az ön logikáján. Az arrogáns, az értékét ismerő, a magára tartó, sőt talán sokat is tartó férfi, akit őszinte rokonszenv vesz körül, aki bizik magában és akiben mások még jobban bíznak, akit nagyrabecsülnék és irigylenek — hirtelen összetöprel, esztelenül eldobja a zértékét, mert egy kis színésznő jobban tetszik neki, mint a többi leány, meg asszony.

ziókban és hotelekben laknak akkor a nyomdászok villája is csak hasznára válhat amely a tökéletességig fel van szerelve a higiénika minden eszközével. — Mostanában írunk épen arról, hogy úgy a magyarországi tanítószág, mint munkáspénztár vezetősége is foglalkozik hasonló tervvel, hogy tagjai részére otthont építsenek Abbaziában. Figyelmükbe ajánljuk ezt az esetet. Fontolják meg jól a dolgot, nehogy velük is igy bánjon el az abbaziai vendégszeretet.

— **A „Saxonia“ késése.** A Cunard magyar-amerikai vonalának „Saxonia“ gőzöse ma reggel két napi késéssel megérkezett Triesztből Fiuméba. A „Saxoniát“ a trieszti bóra akadályozta meg abban, hogy a menetrendben előírt rendes időt betartsa. A késés folytán a „Saxonia“ csak holnap, vasárnap indul vissza New-Yorkba.

— **Övintézkedések a kolera miatt.** A m. kir. tengerészeti hatóság valamennyi alárendelt rév hivatalhoz és révközeghez, valamint a martinschizzai tengeri vesztglő intézethez a következő körendeletet küldte el: Megállapítván, hogy a kolera Hátsó Indiában járványszerűen fellépett az angol Indiának keleti határától a kínai határig (Singaporet is beleértve) terjedő tengerpart mentén fekvő kikötőkből Fiuméba, vagy a magyar-horvát tengerpart valamely kikötőjébe érkező hajókkal szemben a Párisban kötött nemzetközi egyezmény határozmányai alkalmazandók.

— **A kikötőből.** Okt. 12. Érkezett: „Jadran“ osztrák gőzös Makarskából, 18 hordó borral, 15 hordó olajjal és 10 tonna vassal; „Saxonia“ angol gőzös Liverpoolból, 145 tonna rézzel 30 tonna ólommal, 460 hordó olajjal és 30 tonna vegyes áruval; „Gallipoli“ olasz gőzös Bariból, 450 zsák szentjánoskenyérrel, 25 zsák mandulával, 10 hordó borral, 10 tonna vegyes áruval, 90 bál bórrel és 22 bál gyapottal.

Indult: „Atlantica“ magyar gőzös Piraeuszba, üresen; „Athos“ német gőzös Hamburgba, 30 tonna babbal és 20 tonna parafinnal.

— **Házasság.** Grauenfels Lipót eljegyezte Weiss Fanny kisasszonyt Fiumében.

— **A villanyfogyasztók figyelmébe.** A városi közművek igazgatósága tudatja a villanyfogyasztókkal, hogy holnap vasárnap déli 12 és fél 2 óra között elzárják a villamosáramot.

Amikor arról van szó, hogy magának feleséget szemeljen ki, akkor senkisémet méltó önhöz, most pedig képes volna elhitetni, hogy ön nem méltó ő hozzá. Anyagiakról beszél, hiszen ebben is tulszigorú magával szemben. Jövedelme van annyi, hogy röstelkedésre nincs ok. A mágnások és bankigazgatók persze többet költhetnek. De rajta áll, hogy kit választ. Az ifjuságnak, az eleganciának az elmének nincs értéke? És hol marad — hogy erősebb szót ne használjanak, a — vonzódás? De folytassa Troubadourom. Tehát üvegházi virágok...

A férfi: Nagyságos asszonyom, minden szava találó. Ha én az ön helyén ülnék, én is ugyanezt mondanám magamnak.

A nő: Vagyis, hogy egy szellemes író idézzek, nem én mondtam ezeket, hanem ön mondatta el velem. És mégis?

A férfi: És mégis. Ha elfelejttem az eszemet, egy kevés reménnyel tovább akarok várni.

A nő: Csakhogy az ész nem gitározik. Nem gondolja különben, hogy az elnyúlt duett ahhoz a ponthoz érkezett el, amikor a publikum a végét akarja. Maguknak ugyan nincs külön közönségük, de színészek és publikum egy időben, vigyáznak tehát, mert önök: a publikum meg fogják unni önöket: a színészeket... Ön nem szól!... Tehát igazat ad.

A dalmát vasut északi folytatása.

Egy horvát lap foglalkozik a Károlyváros-möttlingi vasuti összeköttetéssel, mely a Laibach-rudolfswerthi vonal kiépítésével aktuális lett. 1907-ben már közel járt a megvalósításhoz, az egyszerre felmerült két terv között azonban nem tudtak választani s így a vasuti összeköttetés ügye ismét elhúzódott. Az egyik terv szerint a vasut legrövidebb uton a Kulpa folyó mellett lenne építhető, a másik pedig arról szövegezte, hogy a vasutvonalat a Lujza-uttal párhuzamosan Metretics és Ribniken át építtessék. Nehézséget támasztott azután az a kérdés, hogy Rudolfswerthtól Möttlingig közvetlenül, vagy Crno melj érintésével építsék-e meg a vonalat. Végül is az utóbbiban állapodtak meg. Most azután a Károlyváros-oroszág-határi összeköttetésre nézve két lehetőség maradt fenn. Az egyik a kulpavölgyi vasut, a másik egy párhuzamos vonal a Lujza-uttal, ahol igen nagy magaslatok volnának áthidalandók. Megállapodtak tehát a kulpavölgyi vasutnál, amde itt újra az a kérdés merült fel, hogy a vonal a folyó jobb, vagy baloldalán épüljön-e ki. Eleinte a baloldali látszólag előnyösebbnek, mert a vonal így rövidebb lenne és Zorkovac mellett hidat sem kellene építeni. De aztán kiderült, hogy a terep, különösen az utolsó harmadában, igen kedvezőtlen. Megmaradtak tehát a folyó jobb oldalánál. Az építkezést 1913. év tavaszán kezdik. A vonal a Fiume-zágrábi vonaltól északra ágazik el és 11 méteres emelkedéssel Hrneticsnél közeledik a Kulpához és bal oldalt esatlakozik Dolnja-Pokupje állomáshoz. Azután a vonal Mahicso községen át húzódik a zorkováci erdőn keresztül Zorkovára, ahol a Kulpa egy 45 méteres hiddal lesz ellátva. Északkeleti irányban a vonal Acajra vezet, ahol 33 méteres alaguton megy át Möttlingig. Az alagut után a vonal a Kulpa mellett halad, ennek erős hajlásáig, ahol újra egy 320 méteres alagut következik. Akkor a Kamenica-patak völgyében húzódik, ahol 203 méteres emelkedést is elér, míg végre Kamenje állomásra ér. Azután magas sziklák között a brloceradi romok mentén visszatér a Kulpához, ahol 158 m. magasságban éri el Bobnjarei határállomást. Itt a vonal délnek hajlik és az oroszág-határt egy 80 méteres hiddal a Kulpa fölött áthidalván. Möttling végállomáshoz érkezik.

Varieté-színház Fiumében.

Bizonyára kellemesen veszi tudomásul Fiume közönsége, hogy november elején a Via Alessandro Volta 6 szám alatt, a De la Ville és Imperiál-szállók közötti utcában, „Apolló-színház” címen egy nagyszabású varieté nyílik meg. A színházat Troppauer Armin, a varieté-világban elismert szaktekinély fogja igazgatni, aki 25 év apasztalatait viszi bele a vállalatba. A színház 300 néző befogadására képes; páholyokkal és egyéb modern kellékekkel lesz felszerelve. Úgy tervezik, hogy este fél 9 órától fél 12-ig olyan decens műsort adnak, amelyet családok zavartalanul megtekinthetnek, azután pedig kabaré-előadás következik a mulatócabb kedvű közönség részére. A nemzetközi artista műsoron kívül egyfelvonásos darabokat is adnak elő, úgy hogy olv. hónapokban, mikor Fiume színház nélkül szűkülöködik, ez a hiánya is némileg pótolva lesz. Elsőrendű étterem is lesz a variétében, a hol Schönhardt, az abbaziai Stefánia-szálló volt gazdasági igazgatójának vezetése alatt a magyar konyha minden izletességét felhalálja a közönség. A tél folyamán délutánonként tudományos Uránia előadások is lesznek az Apollóban. Erre nézve most folynak a tárgyalások a budapesti Uránia-színházzal. Kétségtelen, hogy a vállalat hézagot pótol Fiumében és így jövője is lesz ebben a nagy idegenforgalommal bíró városban, ahol eddig egyetlen egy modern és decens műsoru varieté sem állt a közönség rendelkezésére.

Életunt agasztván.

Ma hajnalban a Comunale-színház közelében a Fiumaracsatornába ugrott Tomasic Mátys 60 éves aggyasztván. A közeli borosbárkák matrózai kimentették az aggyasztvánt a vízből. Elmondotta, hogy nyomor miatt akart meghalni. Bevitték a kórházba.

Elkerült hajókatasztrófa.

Tegnap este a „Magyar” gőzös indulófélben volt a Baross-kikötőből, amikor rémülettel konstataáltak, hogy a hajó egyik oldalára dül. Pusztá szerenese volt, hogy az nem a nyílt tengeren történt, mert ebben az esetben rettenetes katasztrófa történt volna. A hajó parancsnoka visszavezényelte a hajót a rakparthoz s azonnal megkezdték a rosszul berakott áruk átrakását.

Gólya a velencei kikötőben. Nem mindennapos eset történt tegnapelőtt a trieszti-velencei vonalon közlekedő „Venezia” hajón, amelynek egyik utasa Menghini Gottardo Gina, egy velencei származásu szegény trieszti iparos felesége Velencétől három órányira hirtelen rosszul lett. A beteg asszonyt a hajó egyik szobaleány ápolónője vette gondozás alá és mint volt tudós nő, azonnal észrevette, hogy a „Venezia” árbo-ca felett a gólya kelepel. Hamarosan jelentette az esetet Pesul kapitánynak, aki az ebédelő utasok között ülő Noto Mihály palermai orvost felkérte, ho menjen az asszony segélyére. A hajó még nem is ért a kikötő bejáratához, mikor az érdeklődő utasoknak tudtul adták, hogy a „Venezia”-n örvendetes esemény történt. A hajó közönsége, amely nagyobbára nászutasokból állott, rövidesen ezer lírárt adott össze az új szülöttnek, akinek a keresztanyaságát is elvállalta egy dussgazdag trieszti asszony.

Szerencsétlenség a petróleumgyárban.

Jug József kőolajfinomítógári munkásnak ma éjjel az egyik kőolajtartányon munkája akadtt. Munkaközben Jug saját vigyázatlansága folytán lezuhant a hat méternyi magas tartányról s összetört tagokkal került el a földön. A jobb lábát két helyen eltörte, bal térdét összezúzta és valószínűleg belső sérüléseket szenvedett.

Egy örült rémtettei.

Babies Márton, piranái gazdán kitért az örültség. A szerencsétlen ember revolvert kerített s miután agyonlőtte Mari nevű leányát, kiugrott az utcára, ahol több embert megsebesített. Csak akkor lehetett ártalmatlanná tenni, a mikor elfogyott a töltése. Aztán bezsállították a zágrábi elmebeteg kórházába.

Végtárgyalás a cantridai rablógyilkosság ügyében.

A trieszti esküdtszék előtt tegnap reggel kezdődött meg a végtárgyalás Lah János napszamos, Oswald Rosa rablógyilkosa ügyében. A tárgyaláson a rab légyilkos újból elmondotta a szörnyű büntett részleteit s a vizsgálóbíró előtt tett vallomását módosította. Mig ugyanis elsőszben azt mindotta, hogy előbb meggyilkolta s azután rabolta ki Oswaldné, tegnap a fő-tárgyaláson azt vallotta, hogy a rablás után ölte meg az asszonyt, mert attól félt, hogy fellármázza a szomszédokat. Először öklével az orrára sújtott, ekkor Oswaldné előntötte a vér. A továbbiakra már nem emlékszik tisztán. Tudja, hogy fejszét ragadott fel s tisztát vesztve, sújtott néhányszor az asszonyra. Azután ráhajolt áldozatára és felies erejéből összeszorította a torkát. A vallomás után az elnök felmutatta a fejszét, amelynél még felismerhető a vérrozsda. A tanukihallgatások, a vád és védbeszédék estig estig elhúzódtak.

Az esküdtszék késő este hozta meg ítéletét Lah János ügyében, kit az enyhítő körülmények tekintetbe vételével kilenc évi szigorított fegyházbüntetésre ítél s ebből 8 hónapot a vizsgálati fogsággal kitöltöttnek vett.

Csak egy virágszálat.

Közegészségügyi intézményeink gyér száma a közel jövőben új hatalmas intézménnyel szaporodik. Ez új intézmény jelentősége annál nagyobb, mert annak a szegénysorsu népes-ségnek az érdekét szolgálja, amely különben támogatás és segélyezés nélkül elpusztulna. Már elkezdődtek az Augusztus tüdőbeteg népszanatorium építési munkálatai a gyönyörű fekvésű, ózondus levegőű debreceni Nagyerdőben s a jövő év nyarán az egész-ségek ez az új vára megnyitja kapuit a fájó tolongó szerencsétlen, szegénysorsu tüdőbetegeknek. A József Kir. Herceg Szanatorium Egyesület tulajdona ez a sanatorium, amely már második intézménye az ér-

demes, fáradhatatlan tevékenységű humanitárius egyesületnek. Az Augusztus szanatorium építési alapja javára az egyesület halottak napján ismeretes jelszava, a poetikus „Csak egy virágszálat!” jelszó alatt országos gyűjtést indít, amelyet támogatnak a közigazgatási és egyházi hatóságok is. Miután pedig az épülő népszanatorium elősorba társadalmi intézmény, az egész magyar társadalomnak szeretettel kell felkarolnia és elősegítenie a gyűjtés ügyét, hogy ez a gyönyörű és közhasznu intézmény minél előbb tétő alá kerüljön. Adakozzon tehát mindenki tehetsége szerint a nemes célra. Ha felhangzik majd utcáinkon, vagy templomainkban, a temetők bejáráinál az esdő kérelem, jó szívvel hullajtsa mindenki a maga fillérért az eléje nyújtott gyűjtőtársolyba. Szerencsétlen, szegény, inséges társadalmunk legpusztított réme a tüdővész, amely ellen nemes kitartással viseli az egyesület immár több mint egy évtizede írtó hadjáratát. A társadalom a maga javát szolgálja, ha az effajta egyesületi törekvést, a mely szervezni tudja a védekezést és újabb és újabb alkotásaival szép és látható eredményeket tüntet fel, támogatja. Az egyesület hálásan veszi a hozzá közvetlenül eljutott adományokat is és kéri a nagyközönséget, hogy azokat címére: József Kir. Herceg Szanatorium Egyesület Budapest, IV., Sütő-utca 6. küldje.

A kávéárak óriási emelkedése.

Az internacionális kávépiacokon a kávé ára néhány év óta oly rapid emelkedést mutat, aminőre évtizedek óta nem volt példa. A hamburgi és havrei tőzsdén tegnap a goodaverage Santos-kávé 50 kilogrammja májusi szállításra 71.75 márkára emelkedett, tehát olyan árnívót ért el, mint aminő nem volt az 1884-iki inséges kávétermés óta. A mostani horribilis ár majdnem háromszorosa az 1898-iki 26 márkás árnak. Szakkörökben azt mondják, hogy a legutóbbi napokban bekövetkezett újabb óriási áremelkedés szintén annak a következménye, hogy a kávénövények állásáról igen rossz jelentések érkeznek és hogy a fogyasztás az utóbbi napokban egészen váratlanul igen nagy arányokat öltött. Ilyen engros árak mellett a napi fogyasztás el lehet rá készülve, hogy az összes kávéfajták árait fel fogják emelni.

A levantei forgalom.

Az osztrák Lloyd, mint már megirtuk a bolgár kikötőkbe nem vesz fel rakományokat, mert az ottani ügynökségeitől azt az értesítést kapta, hogy a várnai és burgasi kikötők bejáratát a bolgár hadvezetőség robbantó aknákkal fogja elzárni. A Lloyd ezenkívül beszüntette a kisebb török és görög kikötőkbe irányuló átrakodó forgalmat, mivel a kis hajóstársaság gőzösei, melyek eddig a Lloyd által érintett nagyobb kikötőkbe továbbították az árut az említett kisebb kikötőkbe, most valamennyien le vannak foglalva a háborus szállítások céljaira. Kérdést intéztünk a Magyar Keleti Tengerhajózási Társasághoz, amelynek szintén sűrű hajóforgalma van a Levanteval és azt az értesítést kaptuk, hogy ők egyelőre fentartják a járatokat, de minden pillanatban megtörténhetik, hogy a hadi operációk következtében ők is kénytelenek lesznek az árak felvételét megtagadni.

Hogyan dolgozik a Navigazione Generale?

A legjelentékenyebb olasz hajóstársaság, a hatvan millió líra alaptőkével alakult Navigazione Generale Italiana tudvalevőleg a napokban tartotta rendes közgyűlését. Junius 30-án zárták le a harmincegyedik ülést. 5.45 millió líra tiszta nyereséggel. Az olasz hajóstársaság összes vagyon, a kimutatás szerint, 99.86 millió líra. A jelentés kiemeli, hogy a kiválóan kedvező eredmény nem csupán a rendes üzemből folvó nyereségnek köszönhető, hanem annak az 1.37 millió líra haszonnak is, amihez néhány hajó eladása útján jutott a társaság. A vállalat tevékenységének áttekintéséből megállapítható, hogy az Északamerikával való forgalom a múlt évi forgalom keretében mozgott, míg a délamerikai szolgáltatásra káros hatással voltak az egészségügyi rendelkezések ellenőrzése dolgában Olaszország és Argentína közt felporított pázerteltérések, úgy hogy a társaság hajóit az előirt utaknak

csupán egy részét tették meg. Ez a csökkenés arra vezethető vissza, hogy a társaság 8 hajója az olasz-török háború alkalmából hadi szolgálatban állott. A jelentés megemlíti még, hogy a társaság öt hajót eladott, épített ellenben egy 9000 tonnás tartalmu gőzöst, úgy hogy most összesen tizenkét hajó fölött rendelkezik, melyek együttesen 84.865 tonna tartalmuak. Most áll építés alatt négy darab 8000 tonnás szénszállító, három óceángőzöst pedig nemrég rendeltek meg. Az olasz kereskedelmi flotta egyik jelentékeny vívmánya a Genua-Nápoly-Rio de Janeiro-santosi új járat létesítése. Érdekes a jelentésnek az a része is, amely a Panama-csatorna közeli megnyitásával kapcsolatban egy a Csendes-Oceánt Olaszországgal összekötő hajózási vonal tervéről tesz említést.

A Magyar Kör táncanfolyamai. A Fiumei Magyar Kör az idén is megnyitja a múlt évben kitűnően bevált táncanfolyamát. A résztvételi díj az egész tanfolyamra uraknak 8 kor., hölgyeknek 6 kor. Jelentkezni lehet a körhelyiségben (a 15-69. számú telefon utján is) vagy a Kobrak-féle cipőkereskedésben a Corsón.

Minden a kihordás vagy a szétküldés körül felmerülő panaszt telefon, vagy levelezőlap utján a kiadóhivatalba kérünk bejelenteni.

TŐZSDE.

	Okt. 11 zárlat	Mai árf. 1 óra
Budapesti Értéktőzsde.		
Magyar hitelrészvény	799.—	783.—
Osztrák hitelrészvény	610.—	594.—
4%-os koronajáradék	84.40	83.40
Osztr.-magy. államvasút	692.—	663.—
Jelzálogbank	421.—	405.—
Leszámitóbank	506.—	500.—
Hazai Bank	285.—	277.—
Magyar Bank és Keresk. R-T.	568.—	552.—
Rimamurányi	719.—	699.—
Salgótarjáni	708.—	661.—
Közúti Vasút	668.—	647.—
Városi Villamos	370.—	350.—
Adria	520.—	500.—
Déli Vasút	107.—	—
Magyar Cukoripar	2810.—	—
Rizsgyár	3700.—	—
Budapesti Gabonátőzsde. (50 kilogrammonként.)		
Buza októberre	11.58	11.64
Buza áprilisra	12.13	12.33
Rozs októberre	10.66	11.—
Rozs 1913 áprilisra	10.63	10.94
Tengeri májusra	8.22	8.32
Zab októberre	12.15	12.18
Zab áprilisra	11.57	11.74
Bécsi Értéktőzsde.		
Osztrák hitelrészvény	610.—	595.—
Magyar hitelrészvény	799.—	787.—
Osztrák magyar államvasút	694.—	666.—
Déli Vasút	107.—	98.30
Alpesi	1001.—	950.—
Skoda	751.—	702.—
Osztr. koronajár.	84.75	—

Fiumei és trieszti értékek:	Legutóbbi kötések átlagár.
Fiumei 4%-os kölcsönköt.	92.—
Banca Fiumana	640.—
Fiumei Kereskedelmi Bank	362.—
Fiumei Népbank	116.—
Litorale Bank és Takarékpénztár	228.—
I. Horvát Takarékpénztár	6000.—
„Indeficienter“ tengerhajóz. Nom 250	500.—
Magyar-Horvát Gőzhajótárs.	1425.—
Magyar-Horvát Szabadhajózás	1150.—
Orient tengerhajózási társ.	1470.—
Alt. Forgalmi r. t.	2250.—
Magyar Olajgyár	212.—
Austro-Americana	258.—
Navigazione Libera Triest	575.—
Osztrák Lloyd	538.—
Stabilimento Tecnico	9700.—
Ampelea Szeszpároló Rt.	405.—
I. Trieszti Rizsgyár	875.—
„Kerka“ dalmát vízművek r. t.	405.—
Spalatoei Portland Cement	410.—
Assicurazione Generali Nap.	945.—
Riunione Adriatica	3975.—

CSAK EGY FAJTA Sunlight Szappan

Érték, figyeljen jól a szappanra és dobozra, mindkettőn érthetően olvasható a szó SUNLIGHT.

ÓVAKODJUNK AZ UTÁNZATOKTÓL!
Minden darab Sunlight-szappanál K. 25,000 a kezesség, feltétlen tisztaságáért.
Lever & Co., G.m.b.H., Wien III. L. 66

Távirat — Telefon. A Balkán háború.

BERLIN okt. 12. Egybehangzó jelentések szerint a szövetségelt négy Balkán állam között megegyezés jött létre arra nézve, hogy győzelem esetén a meghódított területeket milyen arányban osszák föl egymás között. Bulgária természetesen Kelet-ruméliának keleti részére vetett szemet és ki akar terjeszkedni az Aegei-tengerig, Szerbia a szandzsáknak azt a részét kötötte le magának, amely Zenica, Novaváros és Mitrovica között terül el, Montenegró kapná a szandzsáknak Beranától Bjelopoljeig kiterjedő részét. A szövetségelt államok hír szerint írásba foglalták ezt a megállapodást.

Aviatikusok Szerbiának.
BELGRÁD, okt. 12. Szentpétervárról táviratozzák: Orosz aviatikusok felajánlották szolgálataikat Szerbiának s már utban vannak a haretér felé, hogy mint hadipilóták harcoljanak.

Dinamitmerénylet egy katonai vonat ellen.
SZALONIKI, okt. 12. Karavoglu és Omatego állomások között a vasúti síneken két dinamitbombát találtak. A bombákat egy katonai vonatnak szánták.

György őrnagy.
BELGRÁD, okt. 12. György herceget, aki eddig századosi rangot viselt, kinevezték őrnaggyá.

Garibaldisták a szerbek mellett.
ZIMONY okt. 12. Tegnap este huszonöt garibaldista érkezett ide. Ezek a szerb hadseregben akarnak a törökök ellen harcolni.

Osztrák levelek.
BELGRÁD okt. 12. Az itteni levélhordók elhatározták, hogy nem kézbesítik az Ausztriából érkezett leveleket. Ugron István osztrák-magyar követ ez ellen panasszal fog fordulni a kormányhoz.

Bulgária még nincs készen.
BERLIN okt. 12. Szófiából jelentik a „Tageblatt“-nak: A kormány csak kedden vagy szerdán fogja megüzenni a háborút, mert a hadsereg nem kész a támadásra.

Elutasított javaslat.
KONSTANTINÁPOLY, okt. 12. A tegnap este tartott minisztertanács elutasította a nagyhatalmak javaslatát. Helyette ő fog néhány javaslatot a nagyhatalmak elé terjeszteni.

Törökök a bolgár határon.
SZOFIA, okt. 12. A bolgár határon 142 ezer főből álló török csapat áll.

Megy a flotta.
KONSTANTINÁPOLY, okt. 12. Tegnap este adták ki a szultán irádéját, mely a török flotta mozgósítását rendeli el.

Montenegrói győzelem.
PODGORICA, okt. 12. A montenegrói montenegrói hadsereg Vukotics tábornok vezérlete alatt ma reggel átlépte a török határt.

Deesics délután 4 órakor jutott a montenegróiak kezébe. Az erőd parancsnoka a tisztekkel és nagyobb számú katonával együtt megadta magát. A montenegróiak 4 ágyút zsákmányoltak. Az erődre kitűzték a montenegrói zászlót. Mindkét oldalon nagy veszteségek voltak. Ezt az első győzelmet a montenegrói táborban óriási örömrivalgással fogadták.

PODGORICS okt. 12. A montenegróiak este rohamtámadással bevették Sipkanik erődöt, mely Deesics-erőd és Tuzi város között van. A montenegróiak most teljesen uralják Tuzit. Mindkét fél megrázó bizonyosságát adta hősiességének. A montenegróiak oldalán a Deesics és Sipkanik mellett ma kivívott fényes győzelemmel örömteljes hangulat uralkodik. A malisszorok önfeláldozóan a montenegróiak oldalán harcoltak.

Ezer halott.
BELGRÁD okt. 12. A Balkán című lap jelenti: A planinai magaslatok körül lefolyt harcban török részen hatszáz, a montenegróiak oldalán négyszáz ember esett el. A montenegróiak sok foglyot ejtettek és bombázták Szkutari elővárosát Nikolácut.

Diadalmasan előre.
CETTINJE, okt. 12. A hadsereg főparancsnoka jelenti, hogy a tegnapi győzelem folytán a montenegrói sereg feltartózatlanul nyomul előre Törökország belsejébe.

Török győzelem.
KONSTANTINÁPOLY, okt. 12. A török sereg tegnap rohammal visszavette a Sabeole magaslatot, amit a montenegróiak előző nap elfoglaltak.

Proklamáció.
KONSTANTINÁPOLY, okt. 12. A szultán lelkes hangú proklamációjában hívta fel a hadsereget arra, hogy védjék meg a haza érdekeit.

Orosz-osztrák-magyar konfliktus.
BERLIN, okt. 12. Itt meg vannak győződve, hogy Ausztria-Magyarország megszállja a novibazári szandzsákat és éppen e miatt szakadt meg a tárgyalás Ausztria-Magyarország és Oroszország között. Ausztria-Magyarország kijelentette, hogy neki a Balkánon érdekei vannak és feltétlenül fenntartja magának a szabad kezét.

Európai háború.
SZENTPÉTERVÁR okt. 12. A hadügyminiszter tegnap kijelentette, hogy elkerülhetetlenül kitör az európai háború, ha Ausztria-Magyarország megszállja a novibazári szandzsákat.

Izgalom a tőzsdén.
BUDAPEST, okt. 12. A riasztó hírek, de főleg annak hatása alatt, hogy Ausztria-Magyarország és Oroszország között konfliktus keletkezett, óriási árhanyatlás volt a mai tőzsdén. Az árfolyamok 10-12 koronával esésel indultak és nagyobb katasztrófa is történt volna, ha közben meg nem érkezik Krausz Simon, akinek a miniszterelnökkel folytatott beszélgetése némileg helyre állította a nyugalmat.

Fordulat a politikában.

BECS, okt. 12. A magyar belpolitikában pár nap múlva szenzációs fordulat várható. A kibontakozás ügyét Kabos Ferenc volt képviselőházi alelnök veszi a kezébe. Kilép a passzivitásból és akciójában 60-70 munkapárti képviselő azonnal követi. A delegáció tanácskozásainak befejezése után azonnal kezdetét veszi a parlamenti békeakció.

A magyar delegáció.

BECS, okt. 12. A magyar delegáció mai teljes ülésén Papp Géza előadó a bonyiák költségvetést ismertette. Az ülés zártkörűen még folytatódik.

A magyar kölesön.

BUDAPEST, okt. 12. Ullmann Adolf, a Hitelbank igazgatója ma Berlinbe utazott, hogy az ottani pénzügyi körökkel a magyar kormány által felveendő kölesön ügyében tárgyaljon.

Krausz Simon a politikában.

BUDAPEST, okt. 12. Krausz Simont, az értékpapirkereskedők budapesti egyesületének elnökét a délelőtti folyamán magához hívatta Lukács miniszterelnök és felhatalmazta őt annak a kijelentésére, hogy az a híresztelés, mintha a hadügyi póthitel a mozgósítás céljaira kellene, teljesen valótlan. A monarchia mozgósítása ebben a pillanatban ki van zárva és a póthitel kérését úgy a tőzsde, mint a közönség teljesen félreértette.

Pánik a triezsi tőzsdén.

TRIEZST, okt. 12. A mai triezsi tőzsdén az európai háború veszedelmének hírére valószínű pánik tört ki és az értékek annyira hanyatt-homlok estek, hogy a tőzsdetanács fél kettőkor jónak látta a tőzsde forgalmát beszüntetni és sem vételi, sem eladási kötések nem engedett meg azon tul.

A hercegprimás koadjutora.

BUDAPEST, okt. 12. „Az Est” közli, hogy a magyar kormány Vasary Kolozs hercegprimás mellé utódlási joggal koadjutorat állítat. A hercegprimás koadjutora Csernoch János kalocsai érsek lesz.

Uj báró.

BUDAPEST, okt. 12. Szalay Imre, miniszteri tanácsos, a Nemzeti Múzeum igazgatója a napokban nyugdíjba megy és ez alkalomból megkapja a magyar bárói méltóságot.

Uj magyar biboros.

BUDAPEST, okt. 12. Majláth Gusztáv Károly gróf erdélyi püspököt a pápa legközelebb biborossá fogja kinevezni.

Evva Lajos meghalt.

BUDAPEST, okt. 12. Evva Lajos, a Népszínháznak fénykorában volt igazgatója és bérlője, ma meghalt.

Bartl főhadnagyot nyugdíjazták.

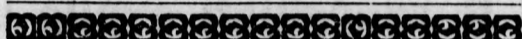
BUDAPEST, okt. 12. Bartl Róbert főhadnagy, aki Lázár Ödön főhadnagyot szerelmi feltételről elűzte, és akit ebben az ügyben a hadbíróság felmentett, szabadságra való helyezése után súlyos beteg lett és még ma is annyira beteg, hogy nyugdíjazni kellett.

Kasszafurás a fővárosban.

BUDAPEST, okt. 12. Az éjjel nagy kasszafurás történt a fővárosban. A tisztviselőtelepen levő Első Magyar Varrógépgyár Rt. irodájában kifurták a pénzszerényt és 10.000 koronát, a munkások mai bérfizetéséhez való összeget elloptak belőle. A kasszafurást Erhardt József, a varrógépgyár munkafelügyelője vette észre és a Simon-utca 10 szám alatt levő irodából rögtön telefonált a rendőrségnek. A főkapitányság detektiveket küldött a helyszínére, ahol megállapították, hogy a pénzszerény fedelét nem hivatásos betörők nyitották fel. Véleményük szerint a tettest a telep munkásai és tisztviselői között kell keresni.

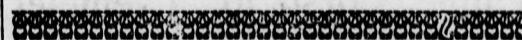
Éhinség.

M.-VASARHELY, okt. 12. Innen tegnap este küldöttség ment a miniszterelnökhöz és a pénzügyminiszterhez Budapestre. A küldöttség 200 község részére kér segílyt, mert a lakosság a nagy árvíz következtében éheznek.

„Margherita” mozgó

Via Alessandro Manzoni 3.

Hetenként háromszor
uj, fényes műsor!

Legtartósabb

huzott drótszálalás lámpa

Magyar

SIEMENS - SCHUCKERT - MŰVEK
Budapest, VI., Teréz-körut 36

Fül-, Orr- és Gége-
betegeknek rendel

d. u 4-5-ig

Dr. TAUFFER E.

Via Edmondo De Amicis 3 sz. fsz.

Uj magánhegedüiskola

Serrazanetti Ágost, a városi zeneiskola okleveles tanára magánórát ad hegedűjátékban és hegedűjátéknak zongorán való kísérésében. Felvilágosítások a Hangverseny Egyesület (Società di Concerti) helyiségében, Corso 23, III. emelet, naponta 1-2-ig kaphatók.

Imperial szálló

Viale Deák, a pályaudvartól egy percnire. Fiume legújabb szállodája. — 50 modernül berendezett szobával. — Szobák 2.40 K-tól feljebb Villany. — Lift. — Fürdők. A kávéház fényesen berendezve megnyitott.

Tulajdonos LINENBERGER S.

**József Főherceg szálló
BUDAPEST.**

Modern, kényelmes, tiszta. Vendégszobák 3.- koronától feljebb. Gőzfűtés, lift. Jutányos penzió. A keleti pályaudvarral szemben.

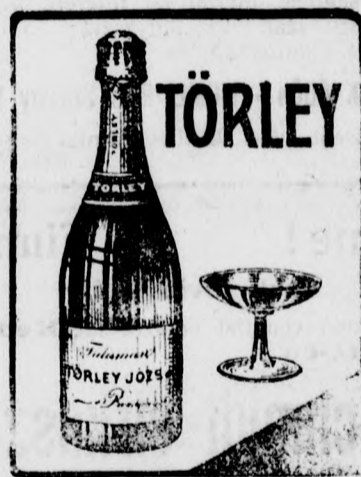
VIII., BAROSS TÉR 2. szám.

Irodai alkalmazást keres;

magyar hivatalnoknő. Szives megkeresések „80” jelige alatt a kiadóba kéretnek. Telef. 229.

Varrónő

házakba ajánlkozik. Cim: Via Giov. Simonetti 2 II em.

Catti György utóda

cs. és kir. udvari szállító
GYOGYSZERTÁRA
a városi torony mellett

Ajánlja magát minden orvosi rendelés azonnali és exakt elkészítésére. Kapható minden gyógyszerészeti különlegesség, gyógyszerpanok, az összes ásványvizek, toalettcikkek és szépitőszerek stb. sfb.

**Magyar vendéglő
FIUME**

Riva Szápár 6. Telefon 11-49 szám
Elismert kitünő magyar konyha. Tisztán kezelt fajborok. Állandóan frissen csapolt kőbányai sör.

Minden magyar itt találkozik!
Tengerre nyíló szobák olcsó áron.

Luzzato Fortunato

zene- és zongoratanár Via Negoziante 3 sz. alatti lakásán d. u. 2 és 3 óra között fogad.

Az olasz-török béke.

PARIS, okt. 12. Ouchiból jelentik: Az olasz-török béketárgyalásokra kiküldött delegátusok befejezték a tárgyalásokat, de az eredmény még ismeretlen. Ugy hírlik, hogy a békére kevés a remény.

ROMA okt. 12. A „Tribuna“ rendkívüli kiadásban Ouchyból keletkezett táviratokat közöl, melyek szerint az olasz-török béketárgyalások a törökök tulköveteléseit folytán meghiusultak.

ROMA okt. 12. A „Stefani“ ügynökség egyik távirata jelenti: A hadügyminiszter utasításokat küldött Viale tengernagynak, amelyek értelmében az olasz flotta az Aegei-tengerre indult.

Elégett hajó.

LONDON, okt. 12. Ide érkezett jelentés szerint az angol „Dunholm“ gőzös tegnap Bayane mellett (New-Yersey) elégett.

Kopott vagy kifakult angol **bőr-butort** bármely színre újra **átfestek**. Szintartósságért kezeskedem. **EISLER S.** kárpitos
Via Aless. Volta 4. Telef. 959.

Magyar borok!

Ajánlok kitűnő visontai és mátrahegyaljai **fehér rizling** és **vörös borokat**, szavatolt természetes tiszta minőségben, literjéért 80 fillérért, avagy házhoz szállítva, fogyasztási adóval együtt 1 koronáért.

PAUK ÖDÖN - FIUME, Riva Szápary 16.
Le-kisebb vétel 30 liter. Mintát ingyen.

Fiume! Fiume!**Csak rövid ideig!**

Külön vonattal érkezik ide **Kedden, s. hó 15-én a**

Schmidt cirkusz.

Megnyitő-előadás kedden este 8 órakor a SCOGLIETON.

A műsorból kiemelendő:

Schmidt igazgató és neje, lóidomítás**Prinz Péter II.**

Legujabb világcsofia!

The See, kinai hajművészek.

HELYÁRAK: Páholy (5 személyre) 15 kor., Zártszék: I. sor 3, II. sor. 2.40 korona. Első hely III-IV. sor. 1.60 korona, második hely V-VI. sor. 1.20 korona, harmadik hely VII. sor 1 korona, karzati állóhely 40 fillér.

Vasár- és ünnepnap 2 előadás. Délután 4 órakor családi előadás-mérsékelt helyárakkal. Este negyed 9 órakor diszeloadás.

Jegyek előre válthatók Capudi papirkereskedésében, Corso 6. sz.

A cirkusz fütve van!

Saját zenekar! Saját világítás!

A legajánlatosabb fiumei szállók:**„Deák“ szálló**

a Deák-korzón és dependance-a a

„Bonavia“ szálló

Via Edm. De Amicis 4.

Minkét szállóban kitűnő konyha és árnyas kertek. Fajborok és valódi

Pilzeni ősforrás sör.

Tulajdonos

Ederer-Burger Gyula.**VELENCE****Bonvecchiati szálló**

a Szt. Márk-tér közelében. Villanyvilágítás, lift, gőzfűtés, fürdők, nagy éttermek.

- Teljes penzió napi 10 liraért. -

Weiss Fanny

női divatterme

Fiume, Corso 10. I. emelet

tisztelettel jelenti, hogy párisi és bécsi újdonságai megérkeztek.

Kéri egyúttal, hogy azok megtekintése végett műtermet véteknyszer nélkül becses látogatásával szerencsételni kegyeskedjék.

Belaria vendéglő

FIUME

(Georgevics-ház) Via Fratelli Branchetta.

Kitűnő magyar konyha. Izletes ételek. Kifogástalan italok.

TELEFON 13-35.

Hutter János

vendéglős.

Helybeli nagy iparvállalat lehetőleg azonnali belépésre keres

német levelezőt

francia nyelvismerettel. Ajánlatok „Ipar“ jellegével a kiadóhivatalban címzendők.

CIRKVENICA**Szálloda HORVÁTH Étterem**

Penzió

Magyar ház, magyar konyha, magyar borok. - Olcsó árak.

Magyar varrodába felvétetik egy **tanuló leány** és egy **varrodleány**. Czim Cosala-Belvedere 332 Susanj féle ház.

Színes szövetfüggönyök páronként 7.- koronától feljebb

Gyapot-étamine függönyök garantált színek párja K. 13.50

Kiváló alkalom axminster-szőnyegekben 175x250 K. 25.-, 200x300 K. 36.-

Bonne femmes tüllből rávarrott mintákkal drbjja K. 4.-

Ágytakarók tüllből rávarrott mintákkal 220x330 drbjja K. 11.50

Pilus asztalterítők rávarrott mintákkal drbjja K. 17.-

Cheniglia lambrequin drbjja K. 7.60

A nagy őszi idényre

megérkeztek már a

Szőnyegek

és

függönyök

Gazdag választék juta-zsineg-tapestry-velour és xylo futókban, ágyelőkben, teljes garnitúrákban, szövet- és csipkefüggönyökben, bonne femmes, stores és brise-bise-ben.

Óriási**választék**

a következő minőségű szalón-, ebédlő- és hálószoba szőnyegekben:

Gyapju Tapestry Velour

(a nagybecskereki szőnyeggyárból)

Axminster Argaman

és kézzel előállított szőnyegekben.

Tisztelettel

WEISS M.

FIUME Corso 11

Trieszt Corso 9

Bécs IX.

Szabott árak!

CORTE ANGELO, FIUME

Corso 27 sz., I. emelet. Telef. 2-27.
COIFFEUR - POSTISEUR - PARFUMFUR.

Onduláció, jelmez-parókák kézápolás (Manicure), arcmassage vilamos árammal és gőzzel. - Hajfestés és fejmosás, a fejszárítása villamos készülék segítségével. Hajmunkák, párisi, londoni és bécsi modellek szerint.

Külön termék - Kivnagra házhoz küldők

Imró Ferenc

borbély és fodrászterme
Fiume, Via A. Manzoni 7. (Brida).

Kifogástalan kiszolgálás.

Mindenféle hajmunka és női fésülés.

Betegápolás

Az összes gyógykezelési eszközök, n. m. sérvkötők, **haskötők**, gummigörccsér-harisnyák, egyenestartók, testgyógyászati gépek, műlábak, műkarok, **kötiszerek**, teljes gyermekágyas felszerelések, masszáló- és villanygépek a legmegbízhatóbb minőségben csakis

FISCHER PÉTER ÉS TSA R.-T. cégnél

ALAPITTATOTT 1856. Telef. 956.

Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 6. szám
szerezhetők be.

Most megjelent legújabb képes árjegyzéket kívánatra bérmentve titoktartás mellett azonnal küldjük.

"Varázsfuvola".
Bárki egy óra alatt megtanulhat rajta játszani.
A "Varázsfuvola" rendkívül kellemes, 20 acél trombitahanggal és 4 erős bőgővel van ellátva. Diszes kivitelben, kottafüzettel, dalokkal, tokkal, ajándékkal együtt csak 4 korona.

Csakis Wagner "Hangszer-Király" országszerte elismert legolcsóbb hangszeráruházában kapható. Budapest, József-körút 15. - Gyorsjavító műhely. - Kérjen fenyképes hangszerárjegyzéket.

A legkellemesebb izü és legolcsóbb savanyuviz a

**Pécsi Tettye
: forrásviz :**

kapható minden drogeriában és étteremben.

Fiumei raktár: Fratelli Tausz cégnél - Telefon 186 szám.

VEGLIA**Hotel „QUARNERO“**

Közvetlen a tengerparton, a kikötőnél. Tengerre nyíló szobák, teljesen ujjonnan berendezve. Caffè-Restaurant. Pensió. Nagyon olcsó árak.

„Buffet Bellevue“

Viale Deák (a kapucinusok új házában)

Hideg és meleg ételek, bel-és külföldi, valamint saját termésű borok. Kőbányai polgári sör mindig frissen.

Szives pártfogást kér
SZIRMAI GYÖZÖNE.

Legfinomabb kivitelű függőbe, mell-tükbe és karcsattokba foglalt elsőrendű **brilliánsok, gyöngyök, smaragd, zafir és rubinok**, továbbá medaillonok és nyakláncok leggazdagabb választékban s locsó szabott árak mellett kaphatók

Engelsrath I. ékszerésznél

Fiume, Dante-tér 5. Fiók Abbaziában.

Hotel „Vinodol“

CIRKVENICA

Étterem - Kávéház - Penzió

ÓH JAJ!

KÖHÖGÉS, REKEDTSÉG

ÉLJEN!

Magfojt ez az átkozott köhögés.

és elnyájkasodás ellen gyors és biztos hatásúak

EGGER MELLPASZTILLAI

az étvágyat nem rontják és kitűnő ízűek.

Doboza 1 és 2 Kor.
Próbadozoz 50 fill.

Kapható gyógytárakban és drogeriákban.

Fő- és szétküldési raktár: Dr. EGGER LEÓ és EGGER I.

Budapest, VI., Révai-u. 12.

Kapható: Fiume és Sussanán minden gyógyszerárúháznál és drogeriájában.

Egger-mellpasztilla csakhamar meggyógyított!

Nattich Henrik

Fiume, Corso 35.

Nagy raktár mindennemű órákban, ébresztő, ingaórák, precíziós kronométer-órák és láncokban jutányos áron, jótállás mellett. — Saját javítóműhely.

Mosòda a Csillaghoz

Értesitem a n. é. közönséget, hogy a Via Remai 2 sz. alatt **új mosodát nyitottam.**

Gyors és kifogástalan kiszolgálás. Magyar tulajdonos. Via Remai 2. — Telef. 15-87.

**FIUMEI ÉPÍTŐ
RÉSZVÉNYTÁRSASÁG**

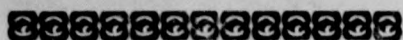
Valscurignei parcellázott telepen 2-3-4 szobás **családi házakat, villákat** és több lakásból álló **emeletes házakat** épít modern kivitelben a legkedvezőbb fizetési feltételek mellett **eladásra és bérbeadásra.**

A telepen, a melynek kiterjedése circa 170.000 m², **telkek** is eladók. **A telep csatornázással, vízvezetékekkel s villanyvilágítással van ellátva.**

A társaság ipartelepén gyártott **égett mész, zúzott kavics, homok és köliszt olcsón** kapható.

Értekezni lehet a társaság műszaki irodájában

Via Clotilde 4 szám a.

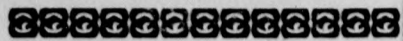

LOVRANA LEGOLCSÓBB

és legjobb étterme

„a szép karintiai nőhöz“

(„Zur schönen Kärntnerin“)

Fehérnemű és
uri divatcikkek,
csecsemő fehérneműek különleges-
sége

: **Vuja M.** :

Fiume, Via Adamich.

Telefon 74. szám.

ABBAZIA

: Hotel, Penzió és Caffè-Restaurant :

„**TRAUBE**“

Árnyas kert. Kényelmes fedett helyiségek. A fürdőhely legolcsóbb étterme. Magyarok találkozó helye.

ABBAZIA

CAFÉ WAGNER KÁVÉHAZ

Fényűzően berendezett kávétermek. Külön játék és billiard szalonok. Tengerparti terras és kerthelyiség. Bel- és külföldi lapok nagy mennyiségben. Különlegességek és frissítők

Számos látogatást kér

WAGNER RICHARD, tulajdonos

„Styria-Universal“
Kötőgépek

megmunkálnak finom és vastagszáru pamu-
ugyanazon gépen.

Arjegyék ingyen.

Részletfizetésre is.

Styria-Kötőgépgyár,
GRAZ, III.

Renko Ferenc Kávéháza

ABBAZIA, a Tommasich Fürdőnél

Árak:

Fehér kávé	30 fillér
Tea rumimal	40 „
Üveg sör	40 „
1 liter bor	1.20 „
Tej	24 „

GRADO

tengeri fürdő az Adrián. Gyógyidény áprilistól októberig. Fürdőidény májustól szeptemberig. Pompás fővényes strand. Homok- és napfürdők. 14.000 fürdővendég. Nagy fürdőinfézet. 1400-nál több családi sátor a fővényparton. 30 szálló és penzió. Felol-
lágosítással és prospektussal ingyen szolgál a
FÜRDŐBIZOTTSÁG.

Ára 30 K.

Nincsen Önnek rendes háztartása ha
Eclipse dagasztógépe nincsen

3 perc alatt lehet vele bármilyen tésztát tökéletesen átdagasztani.

Minden vas- és edényüzletben kapható.

Bővebb felvilágosítást ad: The Eclipse Selling Company
képviselője, Eckel Egon, Fiume Via del Fosso 9. szám.

Ha egészségét félti

„**ADRIA**“

savanyu vizet igyék,
mely igen olcsó és kristálytisza. Bakteri-
ummentes magas hegyi forrásvíz. Termé-
szetes szénsavval telítve fertőző beteg-
ségeknek, étvágyzavaroknak és emésztési
nehézségeknek igen hasznos ital. Borral
keverve kellemes üdítő hatásu.

Mindenhol kapható!
Töltőtelep ABBAZIA Friedrichshof.

LOVRANA

„Adria“ kávéház

Nagy strandterrasse, gyönyörű ten-
geri kilátás. A legelőkelőbb társa-
zágok találkozó helye. Abbaziából
hajón és villamoson kellemes ki-
rándulás.

Tulajdonos: Glück Alfonz
a Quamero kávéháznak sok éven át volt
igazgatója.

Trieszt a pályaudvarral
szemben

„Alla Stazione“ étterem

A bpesti háziezred tisztikarának és
a trieszti magyarságnak találkozó-
helye.

Kitűnő konyha. - Mindenkor friss
sör. Olcsó árak.

Tulajd. Andriacich Ant.
a fiumei Deák szálló volt portása.

TÓTH JÁNOS

Magyar vendéglője

a legolcsóbb Fiumében.

Via Alessandro Manzoni 10.

Kőbányai polgári sör.

Magyar és dalmát bor.

**Egy koronás
heti részletre**

mindennemű vászon, kézmű, füg-
göny, kép, képeret és tükörárú.
Levelezőlap hívásra megbízottam
házhöz jön. **Weisz Márk**
Telef. 15-56. Fiume, Via Carducci 16. III.

Magyarok!!

Aki jó tisztán kezelt bor akar inni,
vagy frissen csapolt kőbányai sört,
aki jó magyaros ebédet és vacso-
rát akar enni az siessen

Misics András vendéglőjébe

Via Francesco Petrarca 6.

Éjjel 2 óráig nyitva.

Nyilvános köszönet

Wilhelm Ferenc gyógyszerész urnak, cs. és kir. udvari szállító, Neun-
kirchen, Alsóausztria, feltalálója a

Wilhelm-féle Teának.

Hogy én a nyilvánosság elé lépek, teszem ezt azért, mert kötelessé-
gemnek tartom Wilhelm Ferencgyógyász urnak Neunkirchenben,
halás köszönetemet nyilvánítani azon szolgálatáért, melylyel a Wil-
helm-féle tea az én

fájdalmas reumatikus szenvedéseimet

megszüntette és ezért azoknak, kik ezen rettenetes betegségbe estek,
ajánlom a tea használatát. 4 heti használat után nemcsak teljesen meg-
szűnt a fájdalom, hanem dacára annak, hogy már 6 hét óta nem iszom
a teát, az egész testalkatrészem megjavult. Én megvagyok győződve,
hogy mindenki, aki hasonló betegségben szenved, ezen tea haszná-
lata által a feltalálót, Wilhelm Ferenc urat, úgy mint én, áldani fogja.

Kiváló tisztelettel Butschin-Streifeld grófnő főhadnagy-neje.

Ára csomagonként 2 K, 6 csomag 10 K.

Hol gyógyszer-tárban s drogériában nincs, direkt küldés!

Kiadótulajdonos: „A Tengerpart lapkiadó vállalat“

„**ADRIA**“ szálló és étterem

Via Adamich 5. szám, Telefonszám 482.

Kitűnő konyha. - Kőbányai polgári sör. - Elegáns vendégszo-
bák, tengeri kilátással. - Jól elkészített tengeri halak.

Tulajdonos

Tranquillo de Negri.

Wetzler Testvérek azelőtt Gondrand Testvérek,
Nemzetközi Szállító Rt. fiókja Trieszt.

A legmegfelelőbb gyűjtőforgalom, különösen élelmiszereknek,
Trieszttől Bécsig. Közvetlen fuvardíjtelek magyar és
dalmát kikötőkből Bécsbe.

Nyomatott a „Polinnia“ nyomdában Fiume.